

EIROPAS KOPIENU KOMISIJA

Briselē, 30.11.2006
COM(2006) 733 galīgā redakcija.

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu pārvaldības stiprināšana

KOMISIJAS PAZIŅOJUMS PADOMEI

Eiropas Savienības dienvidu jūras robežu pārvaldības stiprināšana

1. Kopš **1999. gada Tamperes programmas** pieņemšanas ārējo robežu pārvaldība ir viens no Eiropas Savienības kā brīvības, drošības un tiesiskuma telpas pakāpeniskas izveides stūrakmeņiem. Komisijas paziņojumā „Ceļā uz Eiropas Savienības dalībvalstu ārējo robežu integrētu pārvaldību” ir noteiktas prioritātes ārējo robežu integrētas pārvaldības attīstībai, pamatojoties uz tiesību aktu kopumu, dalībvalstu operatīvo sadarbību un solidaritāti starp dalībvalstīm un Kopienu. Minētā 2002. gada paziņojuma mērķi kopumā ir sasniegti, proti, ir stājies spēkā Šengenas Robežu kodekss, ir izveidota Eiropas Aģentūra operatīvās sadarbības vadībai pie Eiropas Savienības dalībvalstu ārējām robežām (*FRONTEX*), un drīz tiks pieņemts lēmums par Ārējo robežu fondu, kas stāsies spēkā 2007. gadā.
2. **Hāgas 2004. gada programma**, pamatojoties uz Tamperes programmu, sniedz norādes par to „otrās paaudzes” pasākumu attīstību, kas paredzēti ārējo robežu pārvaldības stiprināšanai kopumā. Eiropadome 2005. gadā vienojās par **vispārējo pieeju migrācijai**, tostarp dienvidu ārējo jūras robežu pārvaldībai, un noteica prioritāro pasākumu kopumu, kas jāīsteno līdz 2006. gada beigām.
3. Padome **2006. gada 5. oktobra secinājumos**¹ aicina Komisiju, „sadarbojoties ar *FRONTEX* un ņemot vērā dalībvalstu pienākumus, tehniski ekonomisko pamatojumu Vidusjūras Krasta patruļu tīkla (*MEDSEA*) izveidei un kopīgajos pasākumos gūto pieredzi, līdz 2006. gada beigām iesniegt Padomei paziņojumu, norādot tajā turpmākos operatīvos pasākumus, ko var veikt īstermiņā ar mērķi nodrošināt Eiropas Savienību ar resursiem, kas vajadzīgi, lai palīdzētu novērst un vadīt migrācijas krīzes situācijas.”
4. Eiropas Savienības dienvidu ārējo jūras robežu pārvaldības stiprināšana ir vitāli svarīga, lai nodrošinātu **Eiropas robežu integrētas pārvaldības modeļa** tālāko attīstību. Somijas prezidentūras laikā ir izstrādāti vairāki vispārējie principi. Eiropas Savienības ārējo robežu pārvaldība jo īpaši pamatojas uz dalībvalstu solidaritātes, savstarpējas uzticības un līdzatbildības principiem, kuru pamatā ir cilvēktiesību pilnīga ievērošana. Tiek uzsvērts arī tas, ka dalībvalstīm jāattīsta un jāsaglabā operatīvās darbības un vadības resursi savu robežu drošai operatīvajai kontrolei, kas ļautu veikt arī kopīgos pasākumus sadarbībā ar *FRONTEX*. Pasākumi saistībā ar jūras robežām jāskata plašākā kontekstā, ņemot vērā Zaļo grāmatu par turpmāko ES jūrniecības politiku attiecībā uz ES valdību ārzonas darbību plašāku racionalizāciju un uzraudzības sistēmu konverģenci².
5. **Nelegālās migrācijas spiediens** uz Eiropas Savienības dalībvalstīm, kas atrodas Vidusjūras un Atlantijas reģionā, pēdējos divos gados ir sasniedzis nepieredzēti augstu līmeni, kas prasa tūlītēju un izšķirošu rīcību gan valsts, gan Eiropas līmenī, lai

¹ Dok. 13559/06 JAI 489 MIGR 149 FRONT 199 COMIX 801, 2006. gada 4. oktobris.

² COM(2006) 275, galīgā redakcija.

aizsargātu Šengenas sistēmu un novērstu traģēdiju atkārtoto nelegālajiem migrantiem, kas lielā skaitā iet bojā, mēģinot sasniegt Eiropas Savienības krastus.

6. Šajā sakarā ir ārkārtīgi svarīgi, lai visas Eiropas Savienības dalībvalstis turpinātu darboties kopā **solidaritātes garā**, tostarp, lai sniegtu palīdzību tām dienvidu dalībvalstīm, kuras nelegālā migrācija no Āfrikas skar visvairāk, vienlaicīgi ņemot vērā pasākumus, kas jau ir veikti vai tiks veikti, lai atrisinātu vienlīdz svarīgās migrācijas problēmas pie Eiropas Savienības austrumu un dienvidaustrumu robežām.

Dati par nelegālo migrantu skaitu Spānijā (Kanāriju salas), Itālijā un Maltā 2006. gadā salīdzinājumā ar 2005. gadu. Tālāk dotie skaitļi ir iegūti saistībā ar HERA II un NAUTILUS operācijām, un tie ir pieejamie jaunākie dati. Dati par Grieķiju un Kipru nav pieejami.

Avots:

FRONTEX

Illegal migrants arriving by sea			
ITALY - Sicily incl. Lampedusa			
Jan- Aug 06	14,567	total 2005	22,939
SPAIN - the Canaries			
Jan- Jul 06	17,058	total 2005	11,781
MALTA			
Jan- Aug 06	1,502	total 2005	1,822

7. Nemitīgi pieaugošais migrācijas spiediens no Aizsahāras Āfrikas valstīm nozīmē to, ka Eiropas Savienībai ir liela problēma: no vienas puses, ir acīmredzama nepieciešamība **sadarboties ar Āfrikas un Tuvo Austrumu tranzītvalstīm**, lai rastu risinājumu nelegālās migrācijas problēmai; no otras puses, vajadzīgo operatīvās un politiskās sadarbības līmeni ar šīm valstīm nevar nodrošināt vienā dienā, lai gan šī sadarbība tiek veidota pakāpeniski, pamatojoties uz dialogu un sadarbību migrācijas jautājumos, kas tiek īstenota saskaņā ar Eiropas un Vidusjūras reģiona valstu asociācijas nolīgumiem un Eiropas kaimiņattiecību politikas (EKP) rīcības plāniem.
8. **Attiecībā uz jūras robežu kontroli** Eiropas Savienībai ir jāpieņem divvirzienu pieeja, nosakot papildu pasākumu kopumu, ko var īstenot atsevišķi:
- veikt tos operatīvos pasākumus cīņai pret nelegālo migrāciju, bēgļu aizsardzībai un ārējo jūras robežu kontrolei un uzraudzībai, kurus var īstenot nekavējoties, un
 - pamatojoties uz pašreizējām attiecībām un jau nodibināto praktisko sadarbību ar trešām valstīm, turpināt un nostiprināt mūsu dialogu un sadarbību ar trešām valstīm attiecībā uz minētajiem operatīvajiem pasākumiem, ņemot vērā asociācijas nolīgumus un EKP rīcības plānus, kā arī Kotonū nolīgumu.
9. Šajā paziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta **šīs divvirzienu pieejas pirmajai daļai**, iekļaujot Komisijas galvenos ieteikumus dienvidu ārējo jūras robežu pārvaldības uzlabošanai.

10. Tā kā **imigrantu nelikumīga iecelšana pa jūru pie Eiropas Savienības dienvidu ārējām jūras robežām ir divējāda parādība**, kas ietver gan nelegālos imigrantus, kuriem nav vajadzīga īpaša aizsardzība, gan bēgļus, kuriem vajadzīga starptautiska aizsardzība, Eiropas Savienībai jārod attiecīgs risinājums. Patvērumam ir jābūt šī risinājuma svarīgai sastāvdaļai un efektīvai alternatīvai personām, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība. Tālab ir jānodrošina dalībvalstu aizsardzības pienākumu saskaņota un efektīva izpilde, ņemot vērā pasākumus, kas saistīti ar to personu aizturēšanu un glābšanu jūrā, kurām varētu būt vajadzīga starptautiska aizsardzība, kā arī ātru to personu identificēšanu uzņemšanas centros pēc izkāpšanas krastā, kurām nepieciešama aizsardzība. Jāuzsver, ka trešām valstīm šajā ziņā, protams, ir tādi paši pienākumi.
11. Acīmredzot **FRONTEX var būt izšķirošā loma** tehniskās palīdzības sniegšanā, lai nostiprinātu operatīvās sadarbības vadību pie ārējām robežām, paturot prātā dalībvalstu atbildību par ārējo robežu kontroli un uzraudzību. Tādējādi dalībvalstīm jāorganizē savu attiecīgo dienestu darbs iekšējā līmenī pēc iespējas efektīvāk, tostarp jāizskata jautājums par valsts koordinācijas centru izveidi starpaģentūru sadarbības stiprināšanai, kā ierosināts *MEDSEA* pētījumā. **Ir jāatceras, ka Aģentūra sasniegs jūtamus rezultātus tikai tad, ja dalībvalstis apņemsies un centīsies nodrošināt FRONTEX ar cilvēkresursiem un tehniskajiem līdzekļiem, kas vajadzīgi kopīgiem pasākumiem.** Dalībvalstu aktīva dalība *FRONTEX* vadītajos operatīvajos pasākumos pati par sevi ir patiesa solidaritāte, kas kopējo atbildību par ārējo robežu pārvaldību ievieš praksē.
12. Aģentūra izvērtēs *FRONTEX* koordinētos un vadītos pasākumus, kas jau ir veikti, īpaši *HERA II* un *NAUTILUS*, lai **uzlabotu turpmāko operatīvo pasākumu efektivitāti**, un tādējādi ņems vērā gūto pieredzi. Ir skaidrs, ka *FRONTEX* ir bijusi nozīmīga loma pasākumu un sakaru ar trešām valstīm veicināšanā. Tādēļ būs regulāri jāanalizē *FRONTEX* situācija saistībā ar personālu un citiem resursiem, kas vajadzīgi Aģentūras sekmīgai darbībai.
13. Visbeidzot, ir pienācīgi jāņem vērā arī veselības aspekti. Dalībvalstis ir atbildīgas par profilaktiskās aprūpes un ārstniecības nodrošināšanu migrējošo iedzīvotāju grupām. Eiropas Savienības pienākums ir panākt, lai visas tās politikas jomas, tostarp migrācijas politika, nodrošinātu augsta līmeņa veselības aizsardzību.

1. **FRONTEX IESPĒJU MAKSIMĀLA UZLABOŠANA**

14. **Riska analīze** ir pamats operatīvajai sadarbībai pie ārējām robežām un viens no *FRONTEX* pamatuzdevumiem. Lai nodrošinātu ārējo robežu saskaņotu pārvaldību parastajās situācijās, kā arī lai novērstu un efektīvāk vadītu kritiskas situācijas, Aģentūrai ir vajadzīga piekļuve visiem attiecīgajiem informācijas avotiem, lai veiktu konkrētās un vispārējās riska analīzes. Šobrīd *FRONTEX* nav tiešas piekļuves informācijai, kas pieejama dalībvalstu **imigrācijas sadarbības koordinatoru (ISK) tīklos**. Komisija attiecīgi un sakarā ar ISK tīklu pašreizējo izvērtēšanu Padomē ierosina izdarīt grozījumus Regulā (EK) Nr. 377/2004 par sadarbības koordinatoru tīkla izveidi imigrācijas jomā, lai nodrošinātu *FRONTEX* **piekļuvi informācijai**, kas apkopota sadarbības koordinatoru sistematiska darba rezultātā, un dotu iespēju *FRONTEX* kopā ar Komisiju piedalīties imigrācijas sadarbības koordinatoru tīkla organizētajās sanāksmēs. Liekas, ka ir obligāti jānodrošina iespēja trešās valstīs

izvietotiem sadarbības koordinatoriem veikt uzdevumus tieši attiecīgajām iestādēm un institūcijām, kas izveidotas saskaņā ar ES/EK līgumiem, īpaši Komisijai un *FRONTEX*, kā arī citām dalībvalstīm, kas nav šo koordinatoru dalībvalstis, bet šis jautājums ir jāpēta rūpīgāk kopā ar dalībvalstīm.

15. Lai veicinātu informācijas apmaiņu starp visiem attiecīgajiem dalībniekiem, Komisija ir noslēgusi arī **Saprašanās memorandu ar *FRONTEX*, lai piešķirtu tai piekļuvi informācijas un koordinācijas tīklam (*ICONet*)**, tādējādi ļaujot Aģentūrai sniegt un vākt informāciju, pamatojoties uz drošu tīmeklī izvietotu informācijas un koordinācijas tīklu dalībvalstu migrācijas pārvaldes dienestiem³. *ICONet* mērķis ir veicināt informācijas apmaiņu par nelikumīgu migrāciju, nelegālu ieceļošanu un imigrāciju un nelegālo imigrantu atgriešanu. Tas jo īpaši varētu uzlabot informācijas plūsmas efektivitāti un dalībvalstu un *FRONTEX* operatīvo sadarbību.
16. *FRONTEX* kopā ar dalībvalstīm jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai **aktivizētu 7. pantu** Regulā (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido *FRONTEX*. Šis noteikums ļauj **kopīgi izmantot *FRONTEX* pārvaldībā esošo tehnisko aprīkojumu** un ir svarīgs solidaritātes pasākums, tā kā aprīkojumu uz laiku var nodot citu dalībvalstu rīcībā, ievērojot to lūgumu un ņemot vērā Aģentūras veikto vajadzību un riska novērtējumu. Taču sistēma, kas izveidota saskaņā ar 7. pantu, pamatojas vienīgi uz dalībvalstu brīvprātīgām iemaksām un tādējādi ir atkarīga tikai no to labās gribas un attiecīgā aprīkojuma pieejamības. Padome 2006. gada 5. un 6. oktobra secinājumos par dienviņu ārējo jūras robežu stiprināšanu aicina *FRONTEX* nekavējoties aktivizēt 7. pantu un rosina dalībvalstis aktīvi iesaistīties centrālā līdzekļu un pieejamā aprīkojuma fonda izveidē līdz 2007. gada vasarai, lai varētu apmierināt operatīvās vajadzības pie jūras robežām. Lai atsauktos uz šo aicinājumu, Komisija uzskata, ka *FRONTEX* regulāri jāziņo Padomei un Komisijai par 7. panta īstenošanu.
17. Ja dalībvalstīm reģionā nākas saskarties ar tādām kritiskām situācijām kā nelegālo imigrantu masveida pieplūdums, ir jāuzlabo paredzamā Krasta patruļu tīkla (skatīt 3.1. punktu) rīcībspēja šādu situāciju noregulēšanai. To var veikt saskaņā ar Komisijas priekšlikumu par ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izveidi⁴, kā arī pastiprinot parastās patruļu darbības un uzlabojot dalībvalstu iespējas identificēt personas un veikt situāciju sākotnējo izvērtēšanu.
18. Tālab Aģentūrai galvenajā pārvaldē ir jāizveido infrastruktūra jautājumu koordinēšanai starp dalībvalstīm reālā laika režīmā, tostarp saziņai ar ierosinātajiem reģionālās pavēlniecības centriem pie dienviņu ārējām jūras robežām, Komisiju un attiecīgajām Eiropas Savienības un Kopienas institūcijām, kā arī iespējamiem ārējiem partneriem, tādiem kā ANO augstais komisārs bēgļu jautājumos (*UNHCR*) un Starptautiskā migrācijas organizācija (*SMO*). *FRONTEX* tiek rosināts sākt tehnisko sadarbību ar attiecīgajām Eiropas un Kopienas aģentūrām un institūcijām, tostarp Eiropolu, Eiropas Savienības Satelītu centru (*ESSC*), Eiropas Aizsardzības aģentūru (*EAA*), Eiropas Jūras drošības aģentūru (*EJDA*), Eiropas Kosmosa aģentūru (*EKA*) un Eiropas Slimību profilakses un kontroles centru (*ECDC*), pienācīgi ņemot vērā tām piemērojamus noteikumus.

³ OV L 83, 1.4.2005., 48. lpp.

⁴ COM(2006) 401, galīgā redakcija, 2006. gada 19. jūlijs.

19. Shēmu **FRONTEX** un iepriekšminēto starptautisko organizāciju sadarbībai varētu noteikt sadarbības noteikumus, kā paredzēts 13. pantā Regulā (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido **FRONTEX**. ANO augstā komisāra bēgļu jautājumos (**UNHCR**) un Starptautiskās migrācijas organizācijas (**SMO**) gadījumā šādos noteikumos varētu paredzēt arī to, ka **UNHCR** un **SMO** izraugās Aģentūras kontaktpunktus, un noteikt kārtību, kādā notiek sadarbība, kā arī sadarbības jomas un minēto kontaktpunktu uzdevumus, nodrošinot pilnīgu konfidencialitāti informācijai, kas tiek darīta zināma **UNHCR** un **SMO**.
20. Kas attiecas uz kopīgiem pasākumiem, **FRONTEX** būtu jāizpēta iespējas veikt **nepārtrauktus kontroles un uzraudzības pasākumus** pie dienvidu ārējām jūras robežām, īpaši laikā no 2007. gada pavasara līdz vēlām rudenim, tas ir sezonā, kad lielākā daļa nelegālo imigrantu no Āfrikas mēģina ieceļot Eiropas Savienībā ar laivām. Papildus tam, ka tiks aizturēts lielāks skaits laivu ar nelegāliem imigrantiem un tiks izglābtas cilvēku dzīvības jūrā, nepārtraukti operatīvie pasākumi vienlaicīgi būs arī preventīvi pasākumi, kas mazinās spiedienu pie ārējām robežām un novērsīs potenciāli kritiskās situācijas, lai nepieļautu tik augsta imigrācijas līmeņa atkārtošanos, kāds tika pieredzēts šajā gadā.
21. To ir jāveic, ņemot vērā riskus, kas saistīti ar migrācijas plūsmu maiņu, proti, ar migrācijas spiediena mazināšanu, novirzot šo plūsmu uz citām dalībvalstīm vai trešām valstīm, kas tam nav gatavas. **Pieredze rāda, ka pastāvīgs nelegālās imigrācijas spiediens izraisa pārvietošanos uz citiem ārējo robežu posmiem:** tiklīdz viens nelegālās imigrācijas ceļš tiek slēgts, kontrabandas tīkli tūlīt mēģina atvērt jaunu ceļu vai izmantot citas metodes un paņēmienus. Tādējādi ir jāpastiprina kontrole un uzraudzība arī citos Eiropas Savienības ārējo robežu posmos. Šā iemesla dēļ ISK darbam (skatīt 13. punktu) ir izšķirošā nozīme aktuālas informācijas sniegšanā par migrācijas ceļiem dalībvalstīm, Komisijai un **FRONTEX**.

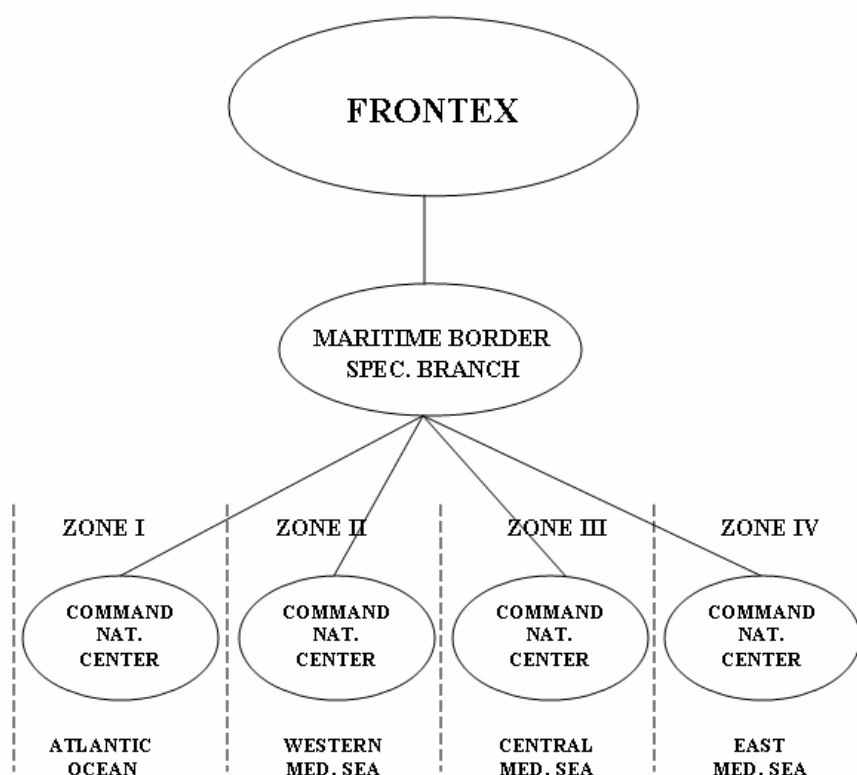
2. JAUNI LĪDZEKĻI NĀKAMĀS PAAUDZES INTEGRĒTAI ROBEŽU PĀRVALDĪBAI

2.1. Krasta patruļu tīkls

22. Tehniski ekonomiskais pamatojums – **MEDSEA**, ko **FRONTEX** 2006. gada 14. jūlijā iesniedza sakarā ar īstenoto vispārējo pieeju migrācijai, norāda uz nepieciešamību pēc **pastāvīga Krasta patruļu tīkla** pie dienvidu ārējām jūras robežām. Komisija uzskata, ka šis patruļu tīkls varētu radīt īstu pievienoto vērtību, tas dalībvalstīm ļautu saskaņot patruļu grafiku, kopīgi izmantot civilos un militāros līdzekļus un apmainīties ar stratēģisko un taktisko informāciju reālā laika režīmā. **FRONTEX** kopā ar reģiona dalībvalstīm ir pēc iespējas ātri jāizveido šis tīkls un jānodrošina tā pārvaldība. Lai arī šo tīklu var uzskatīt par pilntiesīga Eiropas Krasta apsardzes dienesta iespējamo priekšteci, šis jautājums jāpēta rūpīgāk, un Komisija šobrīd izskata šāda dienesta izveidošanas iespējas plašākā kontekstā (Zaļā grāmata par turpmāko ES jūrniecības politiku, ko Komisija pieņēma 2006. gada 6. jūnijā).
23. Tālab ir nopietni jāapsver iespēja izveidot vairākus **reģionālās pavēlniecības centrus** pie dienvidu ārējām jūras robežām, kurām personālu un aprīkojumu nodrošinātu dalībvalstis un kuru darbu koordinētu **FRONTEX**. Dienvidu ārējās jūras robežas praktiski tiktu sadalītas vairākās patruļu zonās, iekļaujot Kanāriju salas, Vidusjūras rietumu, centrālo un austrumu daļu. Dalībvalstis šajās zonās patrolētu,

ievērojot reģionālās pavēlniecības centra noteikto grafiku. Aģentūra var izskatīt arī iespēju ilgākā laika posmā izveidot specializētu nodaļu jūras robežām reģionā, kas vadītu šos pavēlniecības centrus. Reģionālā centra struktūra pamatā tiktu izmantota ikdienas patrulēšanai, bet to varētu iesaistīt arī *FRONTEX* vadīto kopīgo jūras operāciju īstenošanā. Vajadzības gadījumā kaimiņos esošās trešās valstis reģionā tiks aicinātas piedalīties patruļu tīkla pasākumos. Šis modelis faktiski tika piedāvāts jau *CIVIPOL Conseil* Komisijai sagatavotajā tehniski ekonomiskajā pamatojumā par Eiropas Savienības jūras robežu kontroli⁵ 2003. gadā, un to varētu piemērot pēc analogijas, īpaši ņemot vērā Eiropas Savienības paplašināšanos 2004. un 2007. gadā un *FRONTEX* izveidošanu.

Ierosinātā Krasta patruļu tīkla struktūra:

2.2. Eiropas uzraudzības sistēma

24. Lai uzlabotu dienvidu ārējo jūras robežu uzraudzību, ir jāizveido kopējā **Eiropas uzraudzības sistēma robežām (EUROSUR)**, ņemot vērā jo īpaši BORTEC tehniski ekonomiskā pamatojuma ieteikumus, ko iesniegs *FRONTEX* līdz 2006. gada beigām. Pirmajā posmā *EUROSUR* galveno uzmanību varētu pievērst sinerģijai, kas panākta, sasaistot esošās valstu uzraudzības sistēmas, kas šobrīd tiek izmantotas pie dienvidu ārējām jūras robežām. Taču otrajā posmā tā pakāpeniski varētu aizvietot valstu

⁵ *Étude de faisabilité relative au contrôle des frontières maritimes de l'Union européenne, rapport final*
1er
septembre 2003.

uzraudzības sistēmas pie sauszemes un jūras robežām, nodrošinot ekonomiski izdevīgu risinājumu, tostarp, piemēram, kombinēto radara un satelīta uzraudzību Eiropas līmenī, ņemot vērā nepārtrauktās izmaiņas, kas tiek ieviestas sakarā ar globālo monitoringu par vidi un drošību (*GMES*). Veidojot *EUROSUR*, jāizmanto pieredze, kas gūta valsts un Eiropas līmenī, izmantojot līdzīga veida uzraudzības sistēmas; jāpēta iespējamā sinerģija ar esošajām Eiropas uzraudzības sistēmām arī citos nolūkos. Pašlaik jūrniecības jomā kopā ar dalībvalstīm tiek izstrādāta kuģu novērošanas sistēma *SafeSeaNet*. Sistēma ir paredzēta informācijas sniegšanai par kuģu satiksmi un kuģu kravām. *EUROSUR* varētu uzlabot *SafeSeaNet* efektivitāti, ja sistēmas būs savietojamas un sadarbosies. Visbeidzot, jāizskata kaimiņos esošo trešo valstu iespējas piedalīties *EUROSUR*.

2.3. Jaukto plūsmu regulēšanas iespēju uzlabošana

25. Viens no svarīgākajiem uzdevumiem, nodrošinot lielu jauktās migrācijas plūsmu efektīvu vadību, ir **ātra individuālo lietu sākotnējā izvērtēšana** ierašanās punktos, tostarp to personu identificēšana, kurām vajadzīga starptautiskā aizsardzība vai kurām iespējams nodrošināt atgriešanos to izcelsmes vai tranzīta valstī, un individuālo lietu sekmīga tālākā virzība, tostarp imigrantu un bēgļu veselības stāvokļa, kā arī jebkādas ar to saistītās epidemioloģiskās situācijas noskaidrošana. Lietu kārtošana šādā veidā ļautu iestādēm risināt problēmas, kas saistītas ar nepilngadīgajiem bez pavadības.
26. Dalībvalstīm, kurām ir grūti nodrošināt lietu sākotnējo izvērtēšanu, jāprot izmantot citu dalībvalstu pieredzi un cilvēkresursus. Tālab ir jāizveido mehānisms pieejamo resursu, kas šobrīd ir ierobežoti, efektīvai kopizmantošanai. Šāds mehānisms, pamatojoties uz brīvprātīgu resursu apvienošanu, būtu papildu un patiesa dalībvalstu solidaritātes izpausme⁶.
27. Tādēļ ir jāizpēta iespējas sniegt ātru un mērķtiecīgu operatīvo palīdzību attiecīgajām dalībvalstīm, **nodibinot un vadot dalībvalstu administratīvās vadības ekspertu fondu**, kas var sniegt palīdzību iespējami īsā laikā. Patvēruma ekspertu grupas, kuras varētu izveidot, pamatojoties uz šo fondu, sniegtu īslaicīgu palīdzību dalībvalstij, kas to lūdz, lietu sākotnējās sakārtošanas procesā, izmantojot jo īpaši tulkus pakalpojumus, lietas materiālus un izcelsmes valsts pieredzi.
28. Ekspertu fonda sastāvam jābūt elastīgam, aptverot dažādas profesionālās iemaņas un kompetences, lai varētu efektīvi risināt jautājumus, kas ir akūti dalībvalstij, kas lūgusi palīdzību. Tāpat varētu paredzēt arī attiecīgo starptautisko organizāciju (piem., *UNHCR*) amatpersonu dalību šajā fondā. Ierosinātās sadarbības pasākumiem un mehānismam jāietver saziņas mehānismu pastiprināšana saistībā ar veselības aprūpes jautājumu noskaidrošanu. Tālab dalībvalstīm ar Eiropas Slimību profilakses un kontroles centra atbalstu (*ECDC*) ir jāīsteno Lēmums Nr. 2119/98/EK⁷ par infekcijas

⁶ Sal. Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par praktiskās sadarbības pastiprināšanu. Jaunas struktūras un pieejas: Lēmumu pieņemšanas kvalitātes uzlabošana vienotajā Eiropas patvēruma sistēmā, COM(2006) 67, galīgā redakcija, 2006. gada 17. februāris.

⁷ OV L 268, 3.10.1998., 1.-7. lpp.

slimību uzraudzību un agrās brīdināšanas un reaģēšanas sistēmu (*EWRS* – Lēmums Nr. 2000/57/EK)⁸.

29. Komisija aicina dalībvalstis, kā arī starptautiskās organizācijas visdrīzākajā laikā sākt **izmantot attiecīgos Kopienas finansēšanas instrumentus, lai uzsāktu minēto grupu darbu atsevišķu projektu ietvaros**. Tādējādi šādiem labi plānotiem projektiem varētu būt nozīmīga loma gatavības krīzes gadījumiem nodrošināšanā. Attiecīgi patvēruma ekspertu grupu izmantošana noteikti jāsaskaņo ar *FRONTEX* operatīvajiem pasākumiem pie dienvidu ārējām jūras robežām, lai nodrošinātu kritisko situāciju efektīvu vadību. **Vēl ir jāpārdomā jautājums par lomu, kāda varētu būt iespējamajam Eiropas atbalsta birojam visās dalībvalstu sadarbības formās attiecībā uz kopējo Eiropas patvēruma sistēmu**, kā norādīts Hāgas programmā, izveidojot šādas grupas un koordinējot to darbu. Nākamo mēnešu laikā ir jāizskata iespēja izmantot arī Imigrācijas dienestu ģenerāldirektoru konferenci (IDĢK) šo grupu darba koordinācijai pārejas posmā.
30. Šajā sakarā **jāpēta strukturētāks UNHCR ieguldījums darbībās un pasākumos, ko īsteno sadarbībā ar FRONTEX**, lai nodrošinātu to, ka aizsardzības pienākumi, kas izriet no ES *acquis* un starptautiskā bēgļu un cilvēktiesību likuma, ir visu robežu pārvaldības stratēģiju un šajā sakarā veikto pasākumu pamatelements. Strukturēta UNHCR palīdzība varētu uzlabot robežsardzes darbiniekiem un citām imigrācijas amatpersonām organizētos mācību pasākumus. UNHCR ekspertus varētu aicināt piedalīties arī iepriekšminēto patvēruma ekspertu grupu darbā. Jāizstrādā īpašas pamatnostādnes šādu patvēruma ekspertu grupu dalībniekiem.

3. STARPTAUTISKO JŪRAS TIESĪBU PRAKTISKĀ ĪSTENOŠANA

31. Vispārējās pieejas ietvaros Komisija publicēs **pētījumu par starptautiskajām jūras tiesībām**, īpašu uzmanību pievēršot Vidusjūrai. Pētījums būtībā ir nepilnību analīze, kas precizē jautājumus, ko varētu pētīt dziļāk. Ir skaidrs, ka starptautisko tiesību sistēma neparedz speciālu un īstermiņa pārskatīšanu, ņemot vērā jautājumu sarežģītību un valstu un attiecīgo ieinteresēto personu skaitu globālā līmenī. Taču Komisija ierosina risināt šādus pamatjautājumus.
32. Galvenais jautājums ir tas, ka dalībvalstīm, kas to vēl nav paspējušas izdarīt, un Āfrikas valstīm ir jāratificē **Palermo protokols pret migrantu kontrabandu pa zemes, jūras un gaisa ceļiem, ar ko papildina ANO Konvenciju pret transnacionālo organizēto noziedzību**. Pamatojoties uz šo protokolu, jāpēta divpusējo un reģionālo nolīgumu darbības joma attiecībā uz operatīvajiem pasākumiem cīņai pret migrantu nelikumīgo tirdzniecību.
33. Precizējot **veidu, kā pareizi aizturēt kuģus**, kas pārvadā vai par kuriem ir aizdomas, ka tie pārvadā nelegālos imigrantus uz Eiropas Savienību, tiktu uzlabota tik ļoti nepieciešamā efektivitāte tiem kopīgajiem pasākumiem, kuru mērķis ir novērst nelikumīgo ieceļošanu pa jūru un novirzīt to citā virzienā un kuros piedalās dažādu dalībvalstu spēki, kuriem ne vienmēr ir kopēja izpratne par to, kā un kad veicama aizturēšana. Panākumu atslēga kopīgo pasākumu īstenošanā ir kopīgs darbs un

⁸ OV L 21, 26.1.2000., 32.-35. lpp.

sinerģija starp dalībvalstīm. Šajā sakarā reģionālajos nolīgumos varētu noteikt tiesības uzraudzīt un aizturēt kuģus attiecīgo izcelsmes un tranzīta valstu teritoriālajos ūdeņos, atvieglojot *FRONTEX* organizēto kopīgo pasākumu īstenošanu, jo tad nebūtu vajadzīga īpaša vienošanās par katru individuālo pasākumu.

Šī jautājuma dziļāka pētīšana un precizēšana varētu palīdzēt pieņemt lēmumu par ***vispiemērotāko ostu izkāpšanai krastā pēc izglābšanas jūrā vai aizturēšanas*** un noskaidrot ar to cieši saistīto jautājumu par aizsardzības pienākumu sadali starp valstīm, kas piedalās aizturēšanas vai meklēšanas un glābšanas operācijās, attiecībā uz aizturētajām vai izglābtajām personām, kurām vajadzīga starptautiska aizsardzība. Piemērotas vietas noteikšana izkāpšanai krastā bieži vien ir saistīta ar attiecīgās valsts pienākumu noskaidrot, vai izglābtajiem un aizturētajiem patvēruma meklētājiem ir vajadzīga aizsardzība.

34. Vēl viens jautājums, kam jāpievērš īpaša uzmanība, ir tas, cik **lielā mērā tiek pildīti valstu aizsardzības pienākumi, kas saistīti ar neizraidīšanas principa ievērošanu dažādās situācijās, kad valsts kuģi īsteno aizturēšanas vai meklēšanas un glābšanas operācijas**. Jo īpaši būtu jāanalizē apstākļi, kādos valstij var nākties uzņemties atbildību par patvēruma pieprasījuma izskatīšanu, piemērojot starptautiskās bēgļu tiesības, konkrēti, iesaistoties kopīgos pasākumos vai operācijās, kas notiek citās valsts teritoriālajos ūdeņos vai starptautiskajos ūdeņos.

Praktiskas pamatnostādnes jautājumos, kuriem nav jāpieņem divpusējie un reģionālie nolīgumi, varētu radīt lielāku skaidrību un zināmā mērā arī prognozējamu vidi attiecībā uz dalībvalstu pienākumu izpildi starptautisko tiesību jomā. Tādēļ šādu pamatnostādņu izstrādāšana būtu jāveic ciešā sadarbībā ar Starptautisko jūrniecības organizāciju (SJO) un *UNHCR*, piesaistot personas ar speciālām zināšanām. Pamatnostādnes jāizstrādā, rūpīgi izskatot rezultātus, kas gūti attiecīgo SJO komiteju darbā, kas turklāt nodarbojas ar meklēšanas un glābšanas darbiem saskaņā ar starptautiskajām tiesībām.

35. Komisija izmantos atbilstīgu speciālu forumu, lai sāktu diskusijas par iepriekšminētajiem jautājumiem ar mērķi atbalstīt šo procesu un savas kompetences ietvaros padziļināt dialogu.

4. EIROPAS KOPIENAS FINANŠU LĪDZEKĻU MAKSIMĀLA IZMANTOŠANA

36. ***FRONTEX* budžets** tiks izmantots dalībvalstu kopīgo pasākumu un izmēģinājumu projektu finansēšanai pie ārējām robežām, tostarp Krasta patruļu tīkla un reģionālās pavēlniecības centru izveidei, un, ja Aģentūras valde tā nolems, specializētās nodaļas jūras robežām reģionā izveides un darbības izmaksām. Turklāt izmaksas, kas saistītas ar ātrās reaģēšanas robežapsardzes vienību izmantošanu, segs Aģentūra. *FRONTEX* kopējais budžets 2007. gadam, ņemot vērā Eiropas Parlamenta izdarītos grozījumus, būs 33,98 miljoni euro (summa, kas jāapstiprina, pieņemot galīgo budžetu 2007. gadam).

37. **Jaunā Ārējo robežu fonda** nodrošināto līdzekļu efektīva un ātra izmantošana būs svarīgs elements paredzēto pasākumu īstenošanai. Ievērojot budžeta lēmēj institūcijas galīgo lēmumu, šis fonds paredz kopējo summu 1,82 miljardu euro apmērā laikposmam no 2007.-2013. gadam, no kuriem aptuveni 170 miljoni euro būs

pieejami 2007. gadā (kas jāapstiprina, pieņemot galīgo budžetu 2007. gadam). Lai gan ir skaidrs, ka fonda maksājumi attiecībā uz dalīto vadību tiks veikti agrākais tikai 2008. gada sākumā, par attaisnotām var tikt uzskatītas jau 2007. gadā sāktu pasākumu izmaksas.

38. Šī fonda **stratēģiskās pamatnostādnes** rosinās dalībvalstis izstrādāt savas valsts programmas, lai atbalstītu kopējās integrētas robežu pārvaldības stratēģijas īstenošanu, un attīstīt ilgtermiņa pieeju rīcībspējas uzlabošanai valsts līmenī visu kopējās interesēs. Pieredzes apmaiņa jautājumos par programmu prioritātēm radīs sinerģiju starp dalībvalstīm un rosinās konvergenci valstu izvēlē attiecībā uz fonda līdzfinansēto pasākumu specifisko raksturu. Tam vajadzētu/tas varētu ietvert arī dažādām dalībvalstīm piešķirto līdzekļu saskaņotu izmantošanu, lai finansētu *EUROSUR* dažādos komponentus.
39. Līdzfinansējuma iespējas, izmantojot Ārējo robežu fonda atbalsta pakalpojumus atsevišķām dalībvalstīm pienācīgi pamatotās **ārkārtas situācijās**, kad nepieciešami steidzami pasākumi pie to ārējām robežām, būtu jāņem vērā, īstenojot arī kopējo integrētas robežu pārvaldības stratēģiju un jo īpaši krīzes vadības pasākumus, ietverot tajos sīki izstrādātus plānus šo līdzekļu izmantošanai krīzes situāciju gadījumos, kad ar parastajām operācijām un uzraudzību attiecīgajos reģionos vien nepietiek. Turklāt tiks paredzēta gada rezerve 10 miljonu euro apmērā, lai varētu finansēt katras atsevišķās dalībvalsts pasākumus, kas vajadzīgi, lai novērstu nepilnības stratēģiskos robežkontroles punktus, ko konstatējusi Aģentūra, veicot riska analīzi. Tas ļautu Kopienai sniegt palīdzību konkrētām dalībvalstīm iespējamo ārkārtas situāciju paredzēšanā/novēršanā, tādējādi palīdzot uzlabot Aģentūras darbu un dalībvalstu rīcībspēju valstu programmu ietvaros saistībā ar Ārējo robežu fondu.
40. Perspektīvā Komisija arī savā Septītajā pamatprogrammā pētniecības un tehnoloģijas attīstības jomā paredz pētniecības darba veikšanu attiecībā uz iespējām uzlabot integrētas robežu pārvaldības sistēmas ieviešanu, atbalstot *FRONTEX* un valstu iestāžu centienus.
41. Ņemot vērā provizoriskā budžeta projektu 2007. gadam, Eiropas Parlaments apstiprināja 2007. gadā paredzēto sagatavošanas pasākumu „**Migrācijas pārvaldība/patiesa solidaritāte**”, kura mērķis ir palīdzēt dalībvalstīm tikt galā ar to nelegālo migrantu uzņemšanu, kas izmanto jūras transportu. Budžetā šim pasākumam un bēgļu atgriešanas projektiem un informācijai par nosacījumiem imigrācijai ES ir atvēlēti 15 miljoni euro (summa, kas jāapstiprina, pieņemot galīgo budžetu 2007. gadam). Dalībvalstīm būtu jāveic iepriekšēja plānošana, lai nodrošinātu šī pasākuma maksimālu efektivitāti.
42. **Eiropas Bēgļu fonda (EBF) Kopienas pasākumi** varētu ietvert patvēruma ekspertu grupu izveidošanas projektu izmaksas, kā minēts šajā paziņojumā. Pateicoties EBF III, no 2008. gada janvāra uzlabosies iespējas izmantot šādas ekspertu grupas neparedzētu ārkārtas situāciju gadījumos.
43. Arī **EBF III** tiks paredzēts mehānisms, kas ļaus ātri un netraucēti saņemt fonda finansiālo palīdzību ārkārtas situācijās tām dalībvalstīm, kas atrodas īpaši grūtās situācijās. Tas varētu uzlabot dalībvalstu iespējas nodrošināt atbilstīgus apstākļus bēgļu uzņemšanai un īstenot godīgas un efektīvas patvēruma procedūras saskaņā ar Kopienas tiesību aktos noteiktajām normām un standartiem. Tādi pasākumi kā

patvēruma ekspertu grupu pakalpojumu izmantošana, ietilpst to pasākumu darbības jomā, kas tiesīgi saņemt šādu finansiālo palīdzību.

5. SECINĀJUMS

44. Ir acīmredzama nepieciešamība pastiprināt **dienvidu ārējo jūras robežu pārvaldību**, lai uzlabotu Kopienas un dalībvalstu spēju tikt galā ar kritiskām situācijām, piemēram, nelegālo imigrantu masveidīgu pieplūdumu. Šajā paziņojumā minētie risinājumi pamatā ir praktiski ieteikumi, kas atspoguļo nepieciešamību pēc steidzamiem pasākumiem pie dienvidu ārējām jūras robežām. Taču dažus no iepriekšminētajiem priekšlikumiem var piemērot arī cita veida ārējām robežām un citos Eiropas Savienības reģionos.
45. **Sadarbība ar trešām valstīm**, īpaši attiecībā uz personu identifikāciju un nelegālo imigrantu atgriešanu, kā arī attiecībā uz operatīvo sadarbību un centieniem novērst nelegālo imigrāciju, ir ārkārtīgi nozīmīga, lai nodrošinātu kritisko situāciju pie ārējām robežām pareizu vadību. Šāda sadarbība jau pastāv, piemēram, saistībā ar asociācijas nolīgumiem un EKP rīcības plāniem, bet tā ir jāturpina, jānostiprina un jāpaplašina.
46. Tādēļ Eiropas Savienības ārējo attiecību politikas ietvaros *FRONTEX*, pamatojoties uz savu riska analīzi, ir jāsniedz tehniskā palīdzība, nosakot trešās valstis, kas ir vispiemērotākās sadarbībai dienvidu ārējo jūras robežu pārvaldības jomā, un jāved sarunas ar šīm valstīm tehniskajā līmenī par sadarbības noteikumiem, kā paredzēts 14. pantā Regulā (EK) Nr. 2007/2004, ar ko izveido Aģentūru.
47. Nevar aprobežoties tikai ar **operatīvajiem pasākumiem**, kas paredzēti cīņai pret nelegālo imigrāciju, bēgļu aizsardzībai un Šengenas *acquis* par ārējām robežām vienādaī piemērošanai. Tādēļ šis paziņojums skatāms **vispārējās pieejas migrācijai plašākā kontekstā**, ietverot visus ar migrācijas pārvaldību saistītos aspektus. Attiecības ar tranzīta un izcelsmes trešajām valstīm un veidi, kā vislabāk novērst nelegālās imigrācijas pamatcēloņus, ir apskatīti Komisijas paziņojumā, kas saucas „Vispārējā pieeja migrācijai pēc viena gada – ceļā uz vispusīgu Eiropas migrācijas politiku”.